

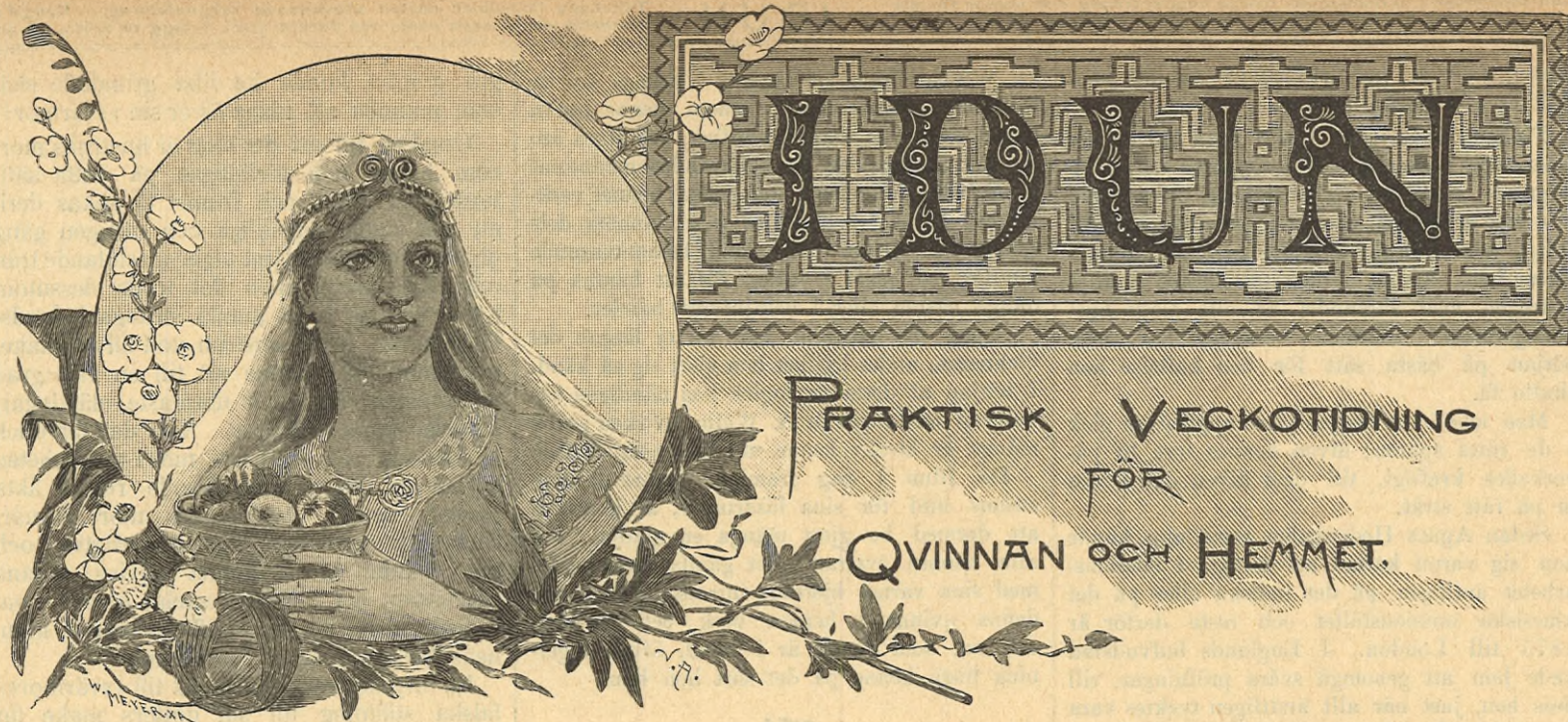

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HOMMUN
PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 20.

Fredagen den 17 maj 1889.

2:dra årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitrad (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösnummerförsäljning.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Infaller helgdag på fredagen, ut- gifves tidningen näst föreg. eller nästfölj. söckendag.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i boklådorna samt å tidningskontoren</p>
--	---	--	---	--

Agnes Hedenström.

Föreståndarinna för Skandinaviska sjömanshemmet i London.

Förlidet är gick genom den svenska pressen notisen om, att det nya skandinaviska sjömanshemmet i London invigts och öppnat sina portar till välsignelsebringande gästfrihet. Långt före detta var emellertid denna välgörande institution väl känd för oss alla, och från den stora britiska verdensstaden försporde vi ofta och med tacksam glädje, hvad godt den verkade på desse våra hemville landsmän, som på de vida hafven sökt sitt sträfsamma lifsarbete.

Skandinaviska sjömanshemmet hade under de sista åtta åren varit inrymdt i en hyrd lokal, n:r 88 & 90 Lemn Street. Nu har det fått sin egen lokal vid West India Docks, helt nära West India Docks-jernvägsstationen. Danska sjömanskyrkan ligger strax invid, hvarjemte det är beqväma kommunikationer mellan denna plats och Surrey Timber Docks, hvarest den norska sjömanskyrkan är belägen.

Tomten är ganska rymlig, så att utrymme fins för planteringar och gångar äfvensom för en krocketplan. Allt detta är af stor betydelse. Vid det förra hyrda hemmet var det nämligen en stor brist, att ingen från gatan afskild plats fans utomhus, der sjömännens kunde vederqvicka sig.

Omkring 300 sängplatser finnas i detta hem. I nedre våningen är den väldiga matsalen samt kök, skafferier, ett stort, trefligt rökrum m. m. En trappa upp finnas föreståndarinnans och hennes medarbetares enskilda rum jemte kontoret och sjömännens bibliotek m. m. De tre öfversta våningarna äro uteslutande afsedda till sofrum åt männen.

Det är en svensk kvinna, hvars energi, hvars brinnande nit, hvars uppoffrande kärlek hufvudsakligen skapat detta hem. Agnes Hedenströms namn torde nog klinga bekant för de flesta bland våra läsa-

rinnor; visst är, att det förtjenar nämnas med stolthet af svenska systrar.

Fröken Hedenström blef i späd ålder både fader- och moderlös. Hon upptogs då af en släktinge, som var bataljonsläkare, och i hvars hus hon erhöi en vårdad uppfostran, hvartill enligt den riktiga uppfattning, som rådde i detta hem, äfven hörde, att flickan gjordes förtrogen med skötandet af alla slags hushållsgöromål. Sålunda beredd hon från början på bästa sätt för den kallelse hon skulle få.

Men icke blott hennes yttre uppfostran gick i de rätta spåren; äfven hennes inre lif påverkades kraftigt, till dess äfven det fördes in på rätt stråt.

Sedan Agnes Hedenström vuxit upp, kände hon sig varmt kallad att deltaga i missionsarbetet antingen på det indiska eller på det kinesiska missionsfältet och reste därför år 1875 till London. I Englands hufvudstad hade hon att genomgå svåra pröfningar, till dess hon, just när allt ändtligen tycktes vara i ordning för afresan till Indien, af läkaren förklarades angripen af lungdot och oförmögen att uthärda ett tropiskt klimat.

Hennes kappsäckar voro redan packade, då detta utslag förändrade allt. Hon måste stanna i London, enligt läkarens åsigt för att inom kort tid dö, men efter ett högre rådslut för att ännu i många år lefva och just i London utföra det missionsarbete, hon ämnat söka i en fjerran verldsdel.

Kort derefter vid ett besök i Plymouth fick hon för första gången höra talas om »The Strangers' Rest» och den verksamhet bland sjömän, hvilken derstädes helt nyss hade begynt.

Återkommen till London, beslöt hon uppsöka nämnda plats. På ett underligt och mindre behagligt sätt kom hon fram dit. Hon frågade någon af kvinnorna på gatan efter stället, och snart hade nämnda kvinna jemte flere andra gripit fröken Hedenströms hårflåtor samt körde och skuffade henne framför sig, utan att hon visste hvarthän. Hon kom dock på detta sätt fram till sitt mål och fick genast i uppdrag att samtala med några skandinaviska sjömän, som voro församlade i ett särskildt rum.

Första försöket lyckades icke så bra, och på återvägen såg fröken H. med förskräckelse, i hvilken usel stadsdel The Strangers' Rest var beläget. Hon tänkte då, att hon icke mer skulle våga sig dit.

Men sedan på natten kunde hon ej lätt somna. Hon började undra, om det ej ändå vore hennes lufs uppgift att verka just vid The Strangers' Rest. Och hon lofvade sig sjelf att nästa afton åter gå dit. Sedan den dagen har fröken Hedenström i tio års tid nästan hvarje vecka, ja, nästan hvarje afton verkat på denna plats. Stor välsignelse har gifvits åt hennes arbete, och rummet för de skandinaviska sjömännen har måst utvidgas, så att sittplatser nu finnas der för omkring 200 sjömän.

Men det befans inom kort nödigt att äfven inrätta ett hem för sjömännen, ty eljes blef den goda säd, som vid The Strangers' Rest såddes i deras hjertan, alltför ofta förqväfd under deras vistelse på de usla herbergen.

Den goda saken lät fröken H. finna vänner, som kunde och ville bistå henne, och hemmet kom ett par år efter begynnelsen af hennes verksamhet vid The Strangers' Rest till stånd i en hyrd lokal samt fick, som ofvan omnämts, förledne år sitt eget hus.

Beundransvärd är den makt, som fröken

H. utöfvar öfver sjömännen. Många äro de förlorade söner, hvilka genom henne hafva blifvit återförda från förderfvet, och stora äro de besparingar af de sjöfarande mödosamt förvärfvade inkomster, som genom hennes verksamhet göras för hvar år samt komma dels sjömännen sjelfve dels deras hemmavarande familjer till godo i stället för att hamna på dåliga nästen eller i ficktjufvars händer.

Agnes Hedenström bär nu ej längre det flicknamn, under hvilket hon gjort sig så känd. I början af detta år ingick hon nämligen äktenskap med ingenjör A. Welin, hvilken sedan många år bistått henne vid hemmets skötsel.

Då Idun i dag framlagt Agnes Hedenströms bild för sina läsarinor, är hon viss att dermed ha gjort många en glädje. Må alla hennes systrar i det gamla fosterlandet med sina varma hjertans intresse deltaga med denna qvinna i hennes verk, och må hvar och en, som dertill är i stånd, äfven i gerning bistå henne på det sätt hon kan!

Just denna samma bilden...

(Efter Alfred Meissner.)

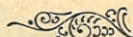

Id dina fötter leka
två barn med ögon blå,
och qvällens strålar glorian
omkring din panna slå...

Just denna samma bilden
såg Rafaël fordomtid,
der felas ju blott, att palmen
stod susande hög invid.

Jag sjelf är såsom herden,
som, lutad mot sin staf,
betraktar den sköna taflan
och tjusas derutaf.

Annie Berg.

Svärmor.

Af Ave.

Här finnes ett förhållande, hvilket, i sig sjelft fullständigt aktningvärdt, blifvit så neddraget inom de dåliga qvickheternas och det simpla skämtets område, att finkänsliga kvinnor, tyckes det mig, måste skygga till baka för den titel, som åtföljer det samma.

Jag syftar här på benämningen *svärmor* och allt det löje eller snarare grin, som är häftadt vid detta slägtkapsförhållande, och jag kan våga tala derom, emedan jag lyckligtvis aldrig personligen haft något att skaffa med det samma.

Men jag har sett nog deraf på det afstånd, som tillåter betraktaren att få en någorlunda klar och opartisk blick öfver de handlande personerna.

Det är ett egendomligt sakförhållande detta, att alla anekdoter och så kallade qvickheter, som röra sig kring detta ämne, blott tala om *mannens* svärmor, aldrig om hustruns, så att man kunde vara frestad antaga, att alla äkta män vore moderlösa varelser, i fall man ej visste att mången

gift qvinna kunde ha lika grundade skäl som mannen att klaga öfver sin »svärmor».

Orsaken till att det blott är hustruns mor, som hånas och förlöjligas på detta sätt, torde väl först och främst få sökas deri, att allt detta osmakliga och mången gång olycksbringande skämt utgår uteslutande från männens krets; men det torde dessutom hafva sin rot i det gamla stränga lydnadsförhållande, hvori hustrun stod till sin make, och som bjöd henne att till en viss grad underordna sig hans närmaste släktingar, särdeles hans föräldrar. Men det får dock ej förnekas, att hustruns mor i verkligheten spelar en mera framstående roll i äkta makars samlif, än mannes mor förmår. Undantag dervidlag gifves naturligtvis, och man skulle äfven kunna påvisa sådana äktenskap, der *svärfar* spelat ormen i paradiset, men då är det företrädesvis mannens far, som är ofredsstiftaren.

En mycket verksam orsak till »svärmors» falska ställning till sin dotters make får sökas deri, att så många mödrar, tvingade af nöden eller jägtade af fördomar mot alla ogifta kvinnor, hafva betraktat sina unga döttrar som en marknadsvara, till hvilken de sökt köpare, och det med en ifver, både ömklig och löjlig för utomstående att skåda, men ändå djupt sorglig att se för dem, hvilka betänka äktenskapets vikt såväl för individen som för det samhälle, hvaraf hans hem utgör en beståndsdel.

Det är lätt begripligt, att då en mor blott söker en man till att försörja sin dotter eller för att skaffa henne en passande samhällsställning, kan det ej bli fråga om större sympati emellan »svärmor» och honom, och den fingerade slägtskapen emellan dem med ty åtföljande konventionella sken af öm förtrolighet äro just ej egnade att sammanknyta bandet emellan de två. Skulle det dertill vara så olyckligt, att mannen sett mera på yttre företräden hos den qvinna, han valt, än på hennes inre värde, då måste hans missnöje, när han nyktrar till från sinlighetsruset, företrädesvis riktas mot den, hvilken han måste betrakta som anstiftarinnan af hans äktenskap. I sådana fall — och de äro tyvärr allt för många — blir det svårt, om ej omöjligt, för hustruns mor att vinna sin svärsons tillgifvenhet, äfven om hans maka lyckas förvärfva sig en plats i hans hjerta, och, sorgligt att säga, händer det ej så sällan, att sådana mödrar, som hållit jagt efter svärsöner, slutat sitt lif, som om de vore barnlösa kvinnor, emedan deras gifta döttrar antingen helt och hållet ställt sig på sina mäns sida mot de af dem afskydda svärmödrarna, eller ock, i följd af sina olyckliga »förnuftsgiftermål», dragit sig bort från den mor, som drivit dem in i olyckan.

Någon gång, fast mera sällan, kan visserligen mannens mor ha spelat rollen af äktenskapsmäklerska, men då mannen i allmänhet anse att äfven ett mindre lyckligt äktenskap är för en qvinna bättre än intet, så har en hustrus svärmor under alla förhållanden lättare att häfda sin ställning till svärdottern än dennas mor sin värdighet gent emot svärsonen.

Det kan också stundom ligga något älskligt hjertevärmande blott i att se förhållandet emellan en ung hustru och hennes makes mor, ett förhållande som utgör ett af de älskligaste dragen i kvinnans karaktär, och man vore dervid manad att tro, det en moders kärlek till sin son vore af ädlare

natur, än den hon hyser till en dotter, om man nämligen ej visste, hur den menliga naturen blifvit liksom öfvergrodd af hvarjehanda ogräs, hvilket måste bortrensas, för att man skall få fram det äkta menliga, gudsbilden i menniskan.

Hur innerligt tacksam är ej ofta en mor mot den qvinna, som älskar hennes son och gör honom lycklig! För en sådan mor blir svärdottern en blodsförvandt, en dotter, och för denna gifves ingen »svärmor» utan en »mamma» eller »farmor», som är hennes förtrogna, ömma och taktfulla rådgifvarinna.

Ett liknande förhållande kan naturligtvis äga rum emellan en hustrus mor och dennas svärson, och der detta förhållande förefinnes, är det en god borgen för huslig lycka. Men det får ej förtigas, att en dylik tillgifvenhet dem emellan är mera sällsynt, och jag vågar tro, att både mor och dotter hafva större skuld till att så är, än den äkte mannen.

Möjligen är det den omständigheten, att mödrar vanligen föra ett förtroiligare samlif med sina ogifta döttrar än med sina söner samt äro vana att i allt råda de förra, hvilket vållar att »svärmor» ofta har så svårt för att afstå sin dotter till dennas make, utan att i hemlighet förbehålla sig rättigheten att framdeles som hittills hafva det afgörande ordet i hennes, d. v. s. i det unga parets, husliga angelägenheter.

Mannen å sin sida är sällan sinnad för en delning af magten, lika litet som att se sin hustru gå i andra ledband, än dem han möjligen sjelf pålägger, och är han anlagd för svart-sjuka, delar han ej heller med nöje sin hustrus kärlek med hennes mor, i fall denna senare är taktlös nog att på sitt sätt rivalisera med honom.

Mödrar, hvilka i sina gifta döttrars hem uppträda på detta sätt, fatta ej sällan hat till sina svärsöner blott af det skäl, att desse frånrofvat »mammorna» deras döttrars kärlek, och ju innerligare makarne sluta sig till hvarandra, dess mer tycker sig en sådan mor vara kränkt och förnärad af sin dotters make.

Det är så orimligt det gerna kan vara att på en gång vilja bortskänka och behålla sitt barn, och män tåla sällan orimligheter af — äldre qvinnor; det kan dessutom vara tålmodspröfvande för hvarje meniska, som tänker öfver sambandet emellan orsak och verkan, att umgås närmare med någon person, hvars alla tankar, känslor, intryck och fantasier äro sammangyttrade till ett kaos, i hvilket personen i fråga aldrig bryr sig om att skapa en smula klarhet och ordning.

Det är just svärmödrar af detta slag, som gifva rik anledning till det osmakliga och långt ifrån oskadliga skämtet med detta slägtkapsförhållande.

Utän att ha varit part i saken, kan man dock mycket väl föreställa sig, att det skall kännas underligt, ja obehagligt, särdeles i början, att få en främmande man in i familjkretsen, en man, som då han vunnit dottrens hjerta, skjuter modern åsido och ställer sig på visst sätt emellan dem båda, och det är klart nog, att detta måste kännas skarpare, ju förtroiligare mor och dotter hittills varit med hvarandras tankar och känslor. Men denna naturliga känsla hör till dem, som skola underordnas under det i högre mening menliga; här gäller den frivilliga försakelsens bud, en försakelse af sig sjelf, som är oskiljaktig från all ädlare kärlek.

Den äkta moderskärleken »söker icke sitt», för den är barnets lycka hufvudsaken, och den vet, att äfven om den kan mäta sig med, ja, öfvergå den äktenskapliga kärleken i styrka och tålmod, är det dock den förra, som det tillhör att draga sig inom sig sjelf, på det den senare må kunna växa sig stark nog till att uppfylla löftet: I nöd och lust!

Men denna försakelse visar sig ej — när den utgår från kärleken nämligen — i surmulen tillbakadragenhet eller i en hemgjord martyrgloria, hvilka båda sätt äro liksom uppfunna för att pina och reta varma, ärliga sinnen och lägga grund till misstämning i det nya hemmet. En mor, som besitter kärlekens fina takt — den finaste af all bildning — hon har ett sjette sinne, som säger henne, när hennes vänliga råd äro af nöden, eller när hon bör spara dem.

Det är temligen troligt, att ingen skulle ha en säkrare blick för det inre värdet af den man, dottern väljer, än just modern. Men nu får man i det verkliga lifvet ofta se, hur en mor, antingen rent af blundar, medan det ännu vore tid att se upp och på ett förnuftigt sätt äfven öppna dottrens ögon, eller ock angripes modern så af detta nya, som intränger i familjen, att hon går som i feber och hvarken kan tänka på eller tala om annat än den blifvande svärsonen; det ser ofta ut, som om hon sjelf vore intagen af en flickaktig, svärmande beundran för honom. Både den konstlade blindheten och det uppflammande känsloruset pläga dock hos fru svärmor försvinna med bröllofsfestens glans, och då har ingen skarpare blick för svärsonens menliga brister än hon, och hon har tyvärr då en olycklig böjelse för att gifva den unga hustrun del af sina upptäckter.

Den elaka svärmodern, sådan som hon förekommer i småhistorierna och i bland på scenen, torde vara en mera sällsynt företeelse inom familjelifvet; men den tanklösa, oförståndiga eller sjelfviska är deremot en mycket vanlig stötesten inom den äktenskapliga världen.

Bland allt osmakligt skämt förekommer mig det, hvilket rör sig kring mannens svärmor, som det för tänkande qvinnor mest kränkande ty dels grundar det sig på förutsättningen om en mycket ringa andlig utveckling hos såväl de äldre som yngre bland oss, dels bidrager det i icke oväsentlig grad att göra det i sig sjelf nog grannlaga förhållandet emellan svärmor och svärson ännu vanskligare, och derigenom inverkar det menligt på familjelifvet.

För att få slut på dessa evinnerliga svärmorshistorier finnes ej annat medel än en ny bättre upplaga af svärmödrar, förståndiga mödrar, som hvarken öppet utbjuda sina döttrar eller listigt locka män i »snaran», och som lika litet göra våld på sina naturliga känslor för att som son behandla en för dem temligen obekant man, som de äro i stånd till att svärmiskt hängifva sig åt det intryck, hvilket reflexen af dottrens kärlek öfvar på moderns känslolif. Detta är en uppgift, värdig att beaktas af hvarje mor, som lefver tillsammans med sina vuxna söner eller döttrar, så att pligt och ansvar komma i förgrunden samt anspråken och fordringarne ej växa sig för starka och qväfva både egen och andras sinnesfrid och lycka.

Den elaka, grymma styfmodern är lyckligtvis blott nu en allegori, som framträder

i sagan; måtte också snart den elaka, dumma, sjelfviska svärmodern snart också blifva endast och allenast en myth! Det skulle i icke ringa mån öka männens aktning för vårt kön och dermed äfven för det hemlif, hvilket så många män, till deras och samhällets stora skada, underskatta eller ringakta.

Helsingborg i januari 1888.

Qvinnogymnastik.

En serie uppsatser efter »Vort Hjem».

IV.

Bland de läkare, som gjort sig till talmän för kroppsöfningarne, finnes en doktor Carl Schmidt, som vill ha dygnets 24 timmar sålunda använda: 8 timmar till sömn, 8 timmar till arbete, 8 timmar till omsorg för helse och kroppens näring och öfning.

Kunde vi följa detta recept lika noggrant, som vi följa våra läkares, när sjukdomen en gång får tag i oss, vore det nog möjligt, att vi mycket sällan finde bruk för den senare sortens recepter. Det kapital af helse, krafter och deraf följande välbefinnande, som åstadkommes genom d:r Schmidts recept, skulle kunna hjälpa oss igenom mångt och mycket i lifvet, till och med om våra yttre vilkor icke vore så gynsamma, som önskligt kunde vara. Vi kunna emellertid icke alla nöjaktigt inrätta vårt lif efter vår helsas kraf. Äfven om de flesta bland oss nog kunde genomföra ofvan nämnda tredelning af dygnet, skall det dock alltid halta med hvad d:r Schmidt kallar »omsorgen för kroppens öfning». Det kan alltid så lätt komma andra saker i vägen, besök, läsning o. s. v., som ju allt samman har sitt berättigande, men det blir likafullt först och sist kroppen, som får sitta emellan.

De fem fristående rörelser, som vi i föregående artiklar ha genomgått, kunna visserligen i hög grad bidra att hålla maskineriet i ordning, men den egentliga utvecklingen af kraft och smidighet bör sökas i apparater. Af dessa kunna i hemmen ej synnerligen många anbringas, men det i art. II omtalade räckets* är den billigaste och användbaraste af alla, som existera. Vi vilja derfor gifva anvisning på några rörelser i denna apparat. Att gå igenom hela serien af dessa skulle bli för vidlyftigt och fordra allt för många teckningar; häri ligger alltså orsaken, hvarför vi så snabbt gå från de lättare till de svårare rörelserna. Skulle emellertid öfningarne verka för ansträngande, kan deras långvarighet inskränkas.

Den första öfningen kallas:

a) Sträckhängning i 10 sekunder. (Fig. 8.) Man

Fig. 8.

fattar om stängen ofvanifrån (öfvertag), med fingrarna slutna till hvarandra, och hänger nu med god hållning af kroppen i 10 sekunder. Blir rörelsen utförd på det i teckningen anvisade sättet, komma så godt som alla kroppens muskler i stark spänning. Skulderna få ej skjutas upp, hufvudet får ej vid-

* Räckets består af en rund, smidig bom af något hållbart och hårdt träslag (t. ex. ask), som, hvilande på krampor, på lagom höjd uppsättes tvärs öfver hvilken som helst dörröppning. I genomskärning bör räckets mäta en tjocklek af 6—8 centimeter.

röra armarne, bröstet hålles hvälfadt, kroppen i stillhet och benen slutna till hvar andra och sträckta.

b) *Sträckhängning med vågräta ben.* (Fig. 9.) Sedan den under a) beskrifna ställningen intagits, lyftas

Fig. 9.

de slutna, sträckta benen genom en böjning i höftlederna så högt upp, att de komma i vågrät ställning. Utan att trycka in bröstet, kan man skjuta bakre delen af kroppen något till baka, hvarigenom rörelsen till en del underlättas. Den starka spänning, som denna rörelse kräver af buk- och underlivsmuskulerna, verkar särdeles kraftigt på matsmältningen.

c) *Böjhängning i halfmånställning.* (Fig. 10.) Underhjelp af en liten sats med fötterna från golvet böjer man armarne så starkt, att skuldrorna komma i jemhöjd med stängens, och genom en böjning af höftlederna och ländkotorna föras de slutna och

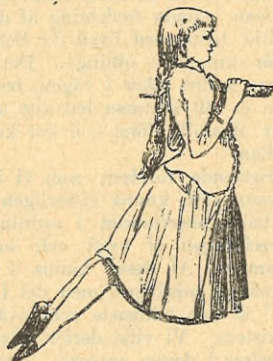

Fig. 10.

sträckta benen så långt och högt till baka som möjligt. Den ställning kroppen dervid kommer att intaga liknar halfmånen i nedan. Nackens och ryggens muskler samt i synnerhet benens sträckmuskler bli gynnsamt utvecklade genom denna rörelse, och den, som har en mindre god hållning, bör genom denna öfning söka hjälp dervid.

d) *Tvärsträckhängning med knä- och fotböjning.* (Fig. 11.) Man ställer sig under stängens med front

Fig. 11.

mot dörrposten. Stängens omfattas med en hand från hvarje sida, och, i det skuldrornas tvärställning gent emot stängens bibehållas, intages sträckhängning. Utan att böja höftlederna böjas de slutna benen så starkt i knälederna, att skenbenen komma i vågrät ställning. Nu böjes och sträckes fotleden omkring 10 gånger. Bålen måste hållas alldeles stilla i den lodräta ställningen. Skuldrorna få ej skjutas upp, ej heller knäna föras fram. Rörelsen förefaller till en början ganska svår, då ryggens och benens musk-

ler här verka på ett sätt, som de mycket sällan få tillfälle till; men då äfven underlivets muskler tagas strängt i anspråk, skall man snart komma att märka, hvilken ypperlig gymnastik ligger i denna rörelse.

e) *Sträckhängning. Böj och sträck armarne.* Till en början kan man omfatta stängens med en hand på hvarje sida (vexelgrepp). Tummarna hållas slutna längs med de andra fingren. Sedan en lugn sträckhängning intagits, söker man nu, utan tillhjälp af satsar med fötterna från golvet, att häfva sig så högt som möjligt på böjda armar, hvarefter armarne åter sträckas långsamt ut. Kroppen måste bibehålla sin goda hållning under häfningen, benen hållas slutna och sträckta och bröstet icke tryckas in. Efter längre öfning kan man flere gånger häfva sig upp; dock må tre gånger anses som det högsta för qvinnor. Genom denna öfning utvecklas armarnes, skuldrornas, bröstet och ryggens muskler i en utomordentlig grad, men då äfven buk- och underlivsmuskulerna starkt spännas, måste rörelsen af qvinnor användas med stor försigtighet.

På det hela taget bör man aldrig öfverdrifva muskelrörelserna, som bli skadliga, om de drivas utöfver trötthetens gränser. Emellan hvarje rörelse bör man söka ett ögonblicks hvila, och som en bestämd regel gäller, att man aldrig bör fordra en större kraftanstängning af den ena muskeln utan att den motsvarande får en liknande motion. Hvad det går ut på, är en *allsidig* utveckling; dervid bör såväl höger som venster hand användas lika mycket. Det är ju ej allenast armen, som påverkas, utan hela den sida, på hvilken armen är belägen, utvecklas genom dess rörelser. Den gamla historien om att en menniska är »vensterhänt», dervid att hon brukar sin venstra hand, borde räknas till sagorna, förutsatt väl, att hon äfven kan använda den högra. All den snedhet, man nu för tiden hör så ofta talas om, ha de små barnen endast sällan från födseln, utan den stannar i regel från fel vid skolundervisningen, under hvilken de på många håll få sitta ungefär som de vilja, och det blir oftast med en och samma hand under hufvudet, eller från de otaliga skriflektionerna under de första åren i skolan. Skola de små flickorna och gossarne ha så många skrif- och räknetimmar, så lät dem då i Guds namn skriva med båda händerna. Äfven i hemmen böra föräldrarna beständigt vaka öfver sina barns ställning och hållning.

Får — får inte!

»**T**ror du inte, att jag får den, mamma; det lät ju så säkert?»

Fru Verner log en smula vemodigt, åt sin dotters glada förtröstan och svarade blott:

»Vi få väl se, barn lilla.»

Hon vände missmodigt Johns jacka på alla sidor: hål på armbågarna och nötta kanter. Med en trött suck letade hon fram lappar och började sitt otacksamma arbete.

»Du får allt köpa litet kantband, när du går hem, Signe. Tag en halfbunt, om du kan få.»

Signe sysslade just med att, så godt sig göra lät, snygga upp den gråa krusflorshatten.

»Har du pengar, barn?»

»Nej, mamma lilla, men vänta du bara...»

»Akta dig att hoppas för mycket», varnade fru Verner.

Signes anletsdrag mulnade. Hon satte på sig hatt och kappa under djup tystnad. Slutligen frågade hon:

»Men mamma, om de skulle vilja ha mig, när får jag resa då?»

»Det hinna vi väl alltid tala om.»

»Ja, men du hörde ju, att de hade fäst sig mest vid mig, ty jag hade de minsta anspråken.»

Fru Verner nickade och trädde en lång, grof tråd på synålen.

»Adjö, mamma lilla.»

»Adjö, min flicka. Glöm inte banden!»

Signes hjerta klappade häftigt, när hon ilade gatan framåt, och tankarne dansade ostyriga, glada och hoppfulla omkring i hennes hjerna. Det var ett evigt: får — får inte — får —

får inte; men hur det var slutade det alltid med ett svagt: *får!*

Hur noga hade hon inte redan på förhand räknat ut, hur hon skulle använda sin lön; femton kronor i månaden var ju en hel rikedom! Tio kronor skulle godt räcka åt henne sjelf att kläda sig på, och fem skulle små syskonen ha. En ny svart klädning åt mamma kanske det också kunde jemkas i hop till. Stackas lilla mamma, hon hade bara haft en svart klädning under hela det långa sorgåret!

Men den nya — den skulle bli julklappen! Hon kunde nog inte få komma hem till julen, förstås, men på något sätt fick hon väl alltid tyget köpt. Åh, hon kunde så godt tänka sig mammans glada öfverraskning, när hon öppnade det stora paketet.

Snön knarrade under hennes fötter, och slädarne ilade raskt förbi. På Riddarhustorget stodo stadsbuden och svängde ifrigt med armarne för att hålla dem varma. Men hon kände minsann ej alls af kölden! Hon skyndade på med en fart, så att hela det lilla runda ansigtet glödde, och ändock tyckte hon, att vägen aldrig ville taga slut.

Äntligen var hon dock framme och ringde på. »Träffas fru Granroth», frågade hon tjänstflickan, som öppnade. Denna bad henne stiga in. Hon skulle säga till frun.

Signe torkade omsorgsfullt af fötterna på den mjuka mattan, innan hon steg in i den eleganta salongen. Der tog hon plats vid dörren, hvarpå hon såg sig en smula nyfåket omkring.

Det kunde allt vara roligt att känna sig som hemma i ett sådant hus, tänkte hon och lät blicken smeksamt glida öfver länstolarnes olivgröna sammetsdynor, öfver den höga trymån mellan fönstren och de tropiskt doftande krukväxterna, till dess den slutligen stannade vid det uppslagna pianot.

Männe äfven lärarinnan skulle tillåtas att spela derpå? Om hon då vore ensam någon gång, skulle hon njuta en riktig fest i tonernas verd. Skymning och brasa i kakelugnen, hvars skimmer spred sig öfver mattans mönster, der det målade skiftande, fantastiska figurer... Drömbilder, som i musiken togo gestalt och fingor lif...

Hon spratt till, vid att det knarrade i dörren. Den öppnades och fru Granroth kom in, lång, rak, stel och outgrundlig.

Signe steg upp och helsade darrande. Läpparne skälfdes, så att hon knapt kunde tvinga fram de få orden:

»Jag är här för att höra om den der platsen.»

»Ja — var så god och sitt»; frun drog sin klädning åt sidan och tog plats i soffan —

»nu ha vi bestämdt oss.»

Signe lyssnade i andlös spänning. Var det verkligen möjligt? Hvilken lycka!

»Min man talade vid rektorn i går, och han tyckte, att lilla Anna — det är vår äldsta flicka — har så ovanligt godt hufvud, att hon gerna kunde börja skolan redan nu.»

»Det blir bara den yngsta då», frågade Signe beklämd: då skulle de kanske draga in på lönen.

»Ja, men nu är det så, att när Anna ändå börjar, så blir det väl bäst, att lilla Gerda får göra det också, ty det är synd, att hon ska' vara så ensam. Och när min man har så mycket affärer i staden, kunna vi så gerna ta en våning här för hela vintern.»

»Ja visst, det blir ju utmärkt bra.» Signe undrade, om det verkligen var hon, som kunde svara så lugnt, när tårarne nästan ville qväfva henne.

»Ja, snälla fröken, tyck inte illa vara, att vi gjordt besvär att komma upp. Men — —»

»Nej, på intet vis!» Signe reste sig upp och gick. Men när hon åter kom ned i det klara solskenet på gatan, var det som ett mörker omkring henne. Hennes glada hopp var förbi, alla de granna såpbulborna brustna. Och dörren ut till lifvet stängdes igen. Hon satt åter bakom blindfönstret och längtade — bara längtade . . .

E—th.

Väljen sjelfva!

Under den gångna delen af året har Redaktionen lagt sig särskildt vinn om Iduns porträttgalleri och har ock från många håll derför rönt uppmuntrande erkännande. Vi önska gerna allt framgent i våra spalter inrymma bilderna af framstående eller bemärkta qvinnor.

Men då de regler, efter hvilka man bör gå vid valet och bestämmandet af lämpliga porträtt, helt och hållet kunna vara beroende af skiljaktig smak och skilda tycken, vända vi oss i dag till våra läsarinor med uppmaningen: väljen sjelfva! En hvar af eder kan ju möjligen hysa en önskan att se någon eller några vissa qvinnor afbildade i »sin egen tidning»; skrifven då ofördröjligen till Redaktionen härom, och vi skola, på samma gång vi bli tacksamma för den ledning de ingångna förslagen ge oss, äfven söka, så långt möjligt, gå de skilda önskingarna till mötes.

Vi vänta alltså med det snaraste i denna sak kärkomna bref från våra intresserade läsarinor. Redaktionen.

Damer som turister.

Turistväsendet har nu omkring en mansålder i vårt land varit stadt i liflig utveckling, och man ser för hvarje år allt större och större skaror med ränseln på ryggen och stafven eller paraplyen i hand sätta kursen uppåt den för så många obekanta nordligare delen af vårt fusterland eller ock kanske till fjälls öfver gränsen till Norge. En icke ringa bråkdel tillhör det så kallade »svagare» könet — vi våga i detta sammanhang icke använda adjektivet »svagare», utan att reservera oss genom ett förmildrande »så kalladt» — och man saknar derför icke anledning att tro, att de qvinnliga turisterna haft godt tillfälle att samla erfarenhet med hänseende till behagligaste sättet att företaga en fotresa. Efter att i två somrar hafva tillbringat några veckor på en turiststation, har nedskrifvaren af dessa rader emellertid haft tillfälle att lägga märke till, att de qvinnliga turisterna med afseende på utrustning ännu i blott ringa grad hafva vetat att draga nytta af de förvärfvade erfarenheterna. Jag har derför trott, att några råd och vinkar grundade på personlig erfarenhet kunde vara välkomna för en och annan och möjligen borttaga några af de »oundgängliga» besvärigheterna och obehagligheterna vid en fottur.

Omna mödrar och ängsliga tanter uppkasta ofta den frågan: »är det försvarligt att sända damer ensamma ut på fottvandring?» Härpå svarar jag: »oförsvarligt är det icke; men hafva damerna tillfälle till herrsällskap, måste detta betraktas såsom en stor vinst.» En erfaren äldre turist — helst en en släkting — (man kommer på en fottur i mångahanda situationer, ofta af en rätt delikat natur) kan i väsentlig grad bidra till att göra färden angenäm. Men en oerfaren turistglop är sämre än ingenting. Han uppträder allsom oftast i den mindre lyckliga rollen af konfusionsråd och kan bringa sina qvinnliga följeslagare i de största förlägenheter.

Jag uppställer följaktligen icke herrsällskap såsom ett absolut vilkor, men i en punkt ger jag

icke med mig: en erfaren — helst litet äldre turist — manlig eller qvinnlig skall vara sällskapets anförare. Att skicka i väg en hop unga menniskor utan erfarenhet och utan urskilning är att sätta både lif och helse på spel. Så högt jag än ställer fottvandringar såsom styrkande och utvecklade i många riktningar, så kan jag icke underlåta att erkänna, att många af de förkastelsedomar, man fält öfver sådana turer, varit berättigade. Jag har nemligen på mina egna färder sett så mycket oförstånd, oförsigtighet och tanklöshet, att jag till fullo kan förstå många föräldrars absoluta veto i denna sak. Men gör fottvandringen med omtanke och försigtighet — och föräldrarnes skola blifva de första att erkänna dess gagn.

Hur talrikt bör ett turistsällskap vara? Icke färre än 3, icke flere än 5 personer, helst 4 — 2 damer och 2 herrar eller 3 damer och 1 herre. Större sällskap riskera att icke få plats i turisthyttorna, som icke äro beräknade för gräshoppssvärmare.

Hvilken route bör man välja? Det lemna jag till den personliga smaken att afgöra. Blott en inskränkning: ingen som medför större strapatser. Låt — utan afundsjuka — herrarne behålla bergbestigningarnes triumfer. Detta sagdt i allmänhet! — Men ingen regel utan undantag: jätteqvinnor med ett öfvermått af kraft må gerna konkurrera med sjelfve mr Slingsby. Men hvilken resplan du än väljer, så studera den noga i förväg. Spar ingen möda för att inhemta alla möjliga upplysningar angående afstånd, kvarter, vägvisare, befordringsmedel o. s. v. Resehandböckerna gifva all önskelig upplysning. Skrif så upp, hvad du har att gå för hvar dag, och beräkna minst en hvilodag i hvar vecka. Damer böra för en längre fottur icke göra anspråk på i medeltal mer än 2 eller 2 $\frac{1}{2}$ mil pr dag. Är resplanen noggrant utarbetad, så ändra den icke utan tvingande anledning. Om ordspråket: »Slow to choose, but slower to change» alltid är väl värdt att hägkommas, så har det icke sin minsta tillämpning vid en fottur.

Nu öfvergå vi till utrustningen. Härvidlag måste man alltid lägga märke till att renseln icke får väga mer än 5 à 6 kilo. Man får sålunda icke tillåta sig synnerligen många utstyrselartiklar, men derför är det af desto större vikt att hvarje sak är så utsökt som möjligt.

Det första och viktigaste är skodon. Väljas icke dessa med omsorg, kan hela resan förfelas; ty att linka i väg med skoskaf och blåsor på tå och häl, är i sanning intet nöje. Beställ derför hos en skomakare ett par solida turiststöflar. Min skomakare förklarade, att de helst borde göras på följande sätt. Till framstycke väljes mjukt, vattentätt skinn, helst rossläder och till bakstycke något slags lättare och tunnare skinn, såsom kalf eller get. Stöflarne fodras med stark kypert. På bakstycket anbringas till en höjd af 1 eller 1 $\frac{1}{2}$ tum en yttre hälkappa af vattentätt skinn. Med stöflar af detta slag har jag gått en hel dag i vatten utan att blifva våt. Sulorna böra vara dubbla och breda, klackarne låga och breda samt försedda med stålpluggar. Ett par sådana stöflar, starkt gjorda, äro tillräckliga, när de behandlas med omsorg. De flesta turiststöflar och till följd deraf de flesta turistben förstöras derigenom, att stöflarne sättas våta till elden för att torka, utan att i förväg insmörjas med fett. När de icke äro tillräckligt smorda, blifva de så hårda och obehagliga, att foten lider af att pressas ned i dem. Spar derför icke på skosmörja, den är det bästa preservativet mot skoskaf. Ju bättre skodon blifvit smorda, dess bättre hålles också fuktigheten ute. Stöflarne måste vara att snöra, ty fötterna svälla i allmänhet upp vid långa marscher, och då kommer den lilla utvidning, som snörningen tillåter, väl till pass. Förutom stöflarne bör man medföra ett par lätta skor af galoscheradt kläde, lasting eller fint skinn. Dessa böra vara försedda med sulor, för att man i nödfall skall kunna gå med dem på jemn landsväg, men böra på samma gång vara så mjuka, att de kunna tjänstgöra som fötflor. Hvad strumpor angår, så bör man medtaga två eller helst tre par tjocka ullstrumpor till marscher och ett par tunna ull- eller bomullsstrumpor att påtaga, då man på hviloplatserna utbyter stöflarne mot skorna. En af de säkraste utvägarne för att undgå skoskaf är att ofta — gerna ett par gånger dagligen — tvätta fötterna och ingnida dem grundligt, i synnerhet mellan tårna, med cerat eller annat fett. Att tvätta fötterna med bränvin är också förträffligt. Så ofta tillfälle gifves, bör man låta rengöra eller i nödfall sjelf tvätta sina strumpor. Om det är möjligt, bör man påtaga rena strumpor hvar morgon. Om man trots dessa försigtighetsmått är nog olycklig att få blåsor på fötterna, drager man en stopp-

nål med en ulgarnstråd igenom dem. Vätskan i blåsorna rinner då ut och tråden, som får sitta kvar, håller det lilla hålet öppet. Operationen medför icke den ringaste smärta. För att hastigt framkalla ny hud insmörjer man det skadade stället med glycerin-tannin.

Dräkten bör göras af hellylle, mörkt, starkt tyg, och så slät och enkel som möjligt. Plisséer och liknande grannlåter samla blott dam och smuts. Helskuren dräkt är mycket praktisk. Då man blott har en enda omgång, är det vid torknings-scener en stor fördel att kunna behålla öfverdelen på, som sällan blir våt, under det kjolen upphänges till torkning. Af kjolar behöfver man icke flere än de två man har på: en kulört underkjöl af flanell eller trikot och en mörk, slät kjöl af velour eller cheviot.

Af underkläder lägger man i renseln en eller två omgångar, allt efter som vigten tillåter.

Till toilet- och sysaker gör man sig ett par små vaxduksväskor, hvilka rymma mycket, men taga ringa plats. Krugarne böra vara sådana, att de erfordra liten eller ingen tvätt. Litet gammalt linne får man icke glömma att medtaga till förband vid olyckstillfällen. Medicinen (jod, nafta, koleradroppar, terpentin oumbärliga) samt vinet och bränvinet, 1 à 2 halfflaskor för person, allt eftersom vigten tillåter, fördelas på de olika renselne. Likaså provianten. Denna inskränkes till det minsta möjliga, litet cakes, chokolad, karameller samt $\frac{1}{2}$ skålpund the af prima kvalitet. Denna dryck, som väl tillagad är så derdeles upplifvande, när man är trött, bör en af sällskapets damer sjelf bereda. Allmogent tillagar den nemligen ofta på ett sätt, som gör den mindre smaklig: de koka den i en jerngröta och krydda den med kanel och kardemumma.

Af öfriga resetillbehör behöfs en väst eller kofta, en regnkappa (slängfason) och en varm resschal. Dessa saker insurras säkert i ett stycke segelduk och anbringas ofvanpå renseln. Renseln måste vara lätt och bekväm, vattentätt samt sitta väl och säkert. En reservrem bör medföras.

Innan jag nedlägger pennan, vill jag göra qvinnliga turister uppmärksamma på ett billigt och lättvindigt sätt att föröka dagsresornas längd. Det är genom det s. k. »köra-gå-systemet». Består sällskapet af 4 personer, som önska att i stället för 2 eller 3 mil dagligen tillryggalägga 3—4 mil, kunna de på platser, der det finnes skjutsanstalter, då och då lega ett åkdon. Två af sällskapet marscherar $\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$ timme i förväg, de två öfriga, som naturligtvis på åkdonet medföra hela sällskapets bagage, hinna fatt dem ungefär på halfva vägen. De åkande stiga ur och marschera vidare, de gående intaga deras plats. När de gående ankomma till nästa station $\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$ timme efter de åkande finna de allt ordnad: rum bestälda, middag eller qvällsvard arrangerade o. s. v. Detta sätt att resa, som för hvar deltagare medför en utgift af blott $\frac{1}{3}$ skjutslega, anbefalles mycket af alla, som hafva försökt det. Den ständiga omvexlingen mellan att åka och gå förebygger all obehaglig trötthet, likasom mycken tid, som eljes åtgår till hvila under vandringen, inbespares. Af alla sätt att resa, som jag har pröfvat, finnes det intet, som håller en i så jemt och godt humör och förenar så många fördelar som detta. Det är blott ett försigtighetsmått att iakttaga: när man varm och trött stiger upp på åkdonet, får man icke glömma att svepa en schal omkring sig.

Ammen sjelfva edra barn!

Ett ord till svenska mödrar.

På den senare tiden har seden att taga ammor till barnen fått en sådan utsträckning, att detta, rent ut sagdt, faller af sig sjelft för alla dem, som stå på en hög samhällsständpunkt i lifvet. Få af dessa mödrar taga i betraktande, huruvida denna sed verkligen kan anses gynsam eller förestafvad af absolut nödvändighet.

Lätom oss nu derför se, hvad det är, som kan förmå en moder till att taga ett sådant onaturligt steg.

Ursprungligen togs endast amma till barnen af helsöhsyn. Till en del är väl detta bevekelsegrunden ännu i dag. Äro mödrarna sjuka och svaga, göra de rättast att ej sjelfva

amma, enär hvarken moder eller barn har godt deraf. Det blir således ej om dessa mödrar jag här skall tala, utan om sådana, som finna på andra ursäkter för att urakrlåta sina skyldigheter emot de små.

Mången ung moder undandrar sig uppamningen af sitt barn i den tanke, att hon derigenom sparar på sina krafter och sitt ungdomliga utseende. Falska föreställning, ogrundade inbillning! Hvem ser väl friskare och förnöjdare ut än den moder, som följer naturens väg och hjertats röst? Endast hos en sådan kan modersfröjden vara fullkomlig. Kärlek och samvetsfrid liksom förklara hennes ansigte.

Så gifves det en grupp af mödrar, som i de kraf naturen ställer till dem endast se en inskränkning af sin frihet. De vilja ej för sina barn uppoffra sällskapslivets behag. Onaturliga mödrar! Tomma äro de leenden, I der eröfren, emot de, edra små kunde skänka eder; deras leenden äro englars lika.

En eller annan moder vill ej binda sig vid barnen, för att ej hennes man allt för mycket skall komma att sakna sin hustrus sällskap, heter det. Kortsynta hustru! Först då får du hemmet riktigt kallt och öde, när du stänger barnet, solstrålen som kom för att sprida glädje och trefnad, in i barnkammaren, öfverlemnadt till legda händers vård. Sant är, att det finnes män, som med afundsjuka blickar åse sina hustrurs uppoffringar för de små, men de höra dock till undantagen. Den allmänna regeln förblir den, att mannen med aktning och kärlek ser upp till en i allo pligtuppfyllande hustru. Hvar finnes väl en ljufvare syn för mannen än barnet i modersfamnen?

De mödrar, som kunna resonnera på slika sätt, ha ej klart för sig, huru oändligt mycket som ligger i ordet *moder*. Det ordet innefattar *en stor makt, en stor pligt* samt dessutom *ett stort ansvar*. De, som öfverse med med detta, skola ej heller länge behöfva vänta på följderna.

Den närmaste och bittraste följden blir den, att en moder, som ej sjelf ammar upp sitt barn, går miste om den innerliga kärlek, som i ett rätt förhållande oupplösligt sammanbinder moder och barn. Barnet älskar dig ej därför, att du födt det till verlden. Nej, det älskar närmast den qvinna, som ammat det upp. Du sjelf älskar det, men ej så starkt, så oupplösligt, som om det legat vid ditt bröst. Tag här ett par exempel ur lifvet, för hvilkas sanning jag inestår.

En familj egde tre barn. Modern hade, af hvilken nyck förstär jag ej, sjelf ammat upp endast det mellersta af dem. Som naturligt var, uppstod en innerligare kärlek från moderns sida till detta barn än till de andra; följden blef, att de andra behandlades som styfbarn. I ett och allt kunde man snart märka, att det mellersta var favoriten. — En annan moder hade hade sjelf uppammat alla sina barn utom en liten flicka. Hon blef uppammat med flaska, ty modern var så svag, att hon ej tålde att gifva di. Modern sade sjelf, att hon kände sig främmande för detta barn. Kylligheten tilltog allt efter som flickan växte upp. Till sist måste morföräldrarne taga henne till sig. De tyckte synd om den lilla.

Amman vinner, om ej allt, så dock mycket af den kärlek, som odelad borde vara din — moderns. Du sjelf ser med afund derpå. Men huru kan du vänta annat, då du ej velat offra något för ditt barn.

En annan sida af saken, ej minst värd att beakta, borde ock bringa till bättre besinning. Borde det ej stå klart för oss, hvilken orätt-

färdighet vi begå emot ammans eget barn? Ett fattigt, armt litet barn, som man beröfvat kanske dess enda glädje i lifvet — modersfamnen! Kunnen I sätta eder in uti den arma moderns känslor, som måste, drifven af nöd, vända sitt eget barn ryggen och taga det främmande i sitt sköte? Här kan vara platsen att citera en ammas ord till en sin väninna. »O», sade hon, »när jag lägger detta främmande barn till mitt bröst och kommer så att tänka på mitt eget, då sönderslites mitt hjerta! En rasande lust att slunga detta barn ifrån mig bemäktigar sig mig.»

Det är redan sagdt, att kärleken mellan en naturlig moder och hennes barn sammanbinder dem. Ja, med band så fina, osynliga och dock oupplösliga. Med dessa band kastade modern liksom en »lasso» om faderns hals: han kan ej slita sig lös från den hänförande tafan — moder och barn. Barnet blir fadern dubbelt dyrbart, därför att den qvinna, han älskat högst af allt, vårdat och närt det. Tanken på barnet och modern gör honom stark i jordlifvets strid.

Det borde vara en hvar moders käraste åtrå att sjelf nära det barn, Gud har gifvit henne. »I ären bättre än många sparvar», har frälsaren sagt. Skulle vi då i detta fall vilja vara sämre än de?

C. Th...n.

Teater och musik.

Kongl. operan återupptog i måndags Rossinis opera »Wilhelm Tell» med hr Conrad Behrens som gäst i titelrollen. Genom hr B:s mäktiga och klangfulla stämma i förening med hans på samma gång kraftiga och måttfulla spel framstod detta parti på ett sätt, som ej kunde undgå att fångla åhörarne. Såsom ett par särdeles förträffliga scener torde böra framhållas bägs scenen och sammansvärjningsscenen. Lifligt bifall hejsade också den framstående gästen, hvilken till och med framropades för öppen ridå — en annars dess bättre här numera afskaffad osed.

Hr Strandberg hade likaledes, om man frånräknar ett litet missöde i andra akten, en särdeles lycklig afton i Arnolds parti, för hvilket hans vackra och böjliga stämma också förträffligt lämpar sig. Fröken Karlsohn, alltid utmärkt i Jennys roll, var denna afton om möjligt bättre än någonsin. Fröknarna Ek och Jungstedt äro likaledes värda erkännande för utförandet af sina resp. roller, prinsessan Matilda och Hedvig, Tells hustru. Det samma kan också sägas om hrr Nygren och Sellergren som Gessler och den äldre Melchtal. För öfrigt gick operan i sin helhet bra under hofkapellmästaren Nordqvists säkra ledning.

I dag (onsdag) uppträder hr Behrens som Marcel i »Hugenotterna».

På fredagen denna vecka gifves för första gången å denna scen »Hoffmanns sagor». Att denna operas många goda egenskaper här bättre skola komma till sin rätt än på f. d. Nya teatern kan man vara förvisad om.

Matinéen å k. dramatiska teatern sistlidne söndag var ganska talrikt besökt. »Kusin Ostoja», svenskt original i 1 akt, var ett temligen tarfligt stycke, som, om man undantager fru Rundberg i titelrollen, ganska diletantmessigt utfördes. Hr Skånberg var en alldeles för vårdlös grefve och fru von Koch visade sig bestämdt ej ega några anlag för scenen. I Ernst Lundquists bagatell »Småflickor» briljerade fru Hartman som den 14-åriga Lizzie. Hon understöddes mycket bra af fröken Gottschalk som Eva. Mussets lilla förträffliga komedi »En caprice» förfuskades alldeles i utförandet. De betänkliga bristerna i memoreringen borde åtminstone kunnat undvikas. Åtskilliga sångnummer utfördes mycket godt af fröken Sigrid Wolf och hr Hagman.

Den 15 maj.

Idun bör ej saknas i något hem; den vill för alla vara en god tomte, en tillförlitlig rådgifvare.

Ett storstadsbarn.

Berättelse för Idun

af Johan Nordling.

(Forts.)

V.

Långväga gäster.

Efter begrafningen foro de två väninnorna omedelbart ut till Klaraborg. Ruth hade af de sista dagarnes sorg och ansträngningar åter blifvit helt blek och nervös; den stackars droppe lifsmood, som en kort tids hvila och sinnesro ingjutit, var på nytt som förslinad. Hon trängde ovilkorligen till lugn.

Under den närmaste veckan föreföll hon rent af så ur jemvigt, att Klara förskräcktes och fruktade, att hon var på allvar sjuk. Rätt som hon satt der på den öppna soliga verandan, tyst, sorgmodig, med de feberglänsande ögonen stirrande ut öfver fjärden, kunde hon utan yttre anledning brista ut i en häftig, hysterisk gråt, införd hvilken Klara stod alldeles magtlös. Tröstande och vänliga ord hade ingen verkan. Det var endast att vänta, till dess krisen sjelfmant lade sig och Ruths späda kropp efter gråtens kramp föll tillsammans i vanmäktig trötthet.

Vid andra tillfällen greps hon plötsligt af en onaturlig, uppjagad glädighet, som i all sin nervösa våldsamt föreföll än pinsammare än tårarne. Eller ock stängde hon sig inne på sitt rum och lät icke se sig på flere timmar, under hvilken tid hon rastlöst vankade fram och åter, fram och åter öfver den mjuka mattan, vridande sina händer i tårlös smärta.

Om då Klara till sist, sedan hon länge hört det dämpade ljudet af hennes oroliga steg, icke längre kunde gifva sig till ro, utan sakta knackade på hennes dörr, var det fåfängt, hon väntade sig svar. Hon kunde ropa, öfvertala, bedja — det blef endast dödstyst der inne, och den jägande marschen hörde upp. Så snart hon, tröttnad, lemnade dörren, tog den vid på nytt.

När Fritz kom ut, tog honom Klara af-sides och rådgjorde sig, huruvida det ej vore bäst, att han sände ut en läkare från staden. De hade gått undan i den lilla bersån på villans bakre sida och trodde sig med visshet ohörda; men hur det begaf sig, stod Ruth midt i samtalet plötsligt framför dem och hade hört allt.

»En läkare», afbröt hon i en ton af verklig förskräckelse; »en läkare — nej — nej — på intet vis! Det behöfver jag visst inte! Jag är ju alldeles frisk. Hvad skulle felas mig? Några dagars hvila kanske. Jag vill det inte, jag ber, ni får det inte! Det skulle just vara sättet att rätt göra mig sjuk.»

Så fick då saken tills vidare förfalla för hennes ängsliga afböjande, och Ruth föreföll äfven under de närmast följande dagarne något mera lugn.

Lilla Vivan gick under hela denna tid omkring med en missmodig min öfver sitt täcka barnansigte: den sorgsna tanten, som hon dyrkade af allt sitt späda hjerta, hade knappast en tanke eller ett ord för sin unga vän. Vivan vågade ej ens nalkas henne för att i tystnad få stå vid hennes knän, som det redan blifvit en kär vana, en dyrbar rättighet. Ty hon förstod med den barnsliga instinktens skarpsynthet, att den andra trycktes under en sorg, som var stor nog att helt och hållet upptaga henne.

* * *

Man hade nu kommit in i medlet af juli, och, med undantag af pappa Rebolledos frånfälle, var allt oförändradt. Klara visste om Ruth, hennes man och de förhållanden, från hvilka hon kommit, lika litet som den första dagen. Att fråga derom kunde nu än mindre än då komma henne i tankarne; dertill var Ruth allt för oberäknelig och nervös.

Så var det en lördagsafton med det angenämaste väder; en lagom svalka steg upp från sjön och mängde sig med den solljumba luften bakom den stora verandans hvita jalousier. Klara sysslade just vid middagsbordet, der hon placerade friska, nyplockade blommor i de gnistrande kristallvaserna; Ruth satt, som vanligt sänkt i tankar, stödd mot en af de ampelopsis-klädda pelarne. Hon hade i dag varit vid ett ovanligt lugnt och jemt lynne; Vivan hade vågat sig ända fram till hennes knän — för första gången på så länge.

De plögade om lördagsaftnarne äta en sen diner kl. 8, då Fritz, som annars under veckan tog sina mål i staden, nu kom ut med båten efter dagens bestyr. Ännu medan Klara

var upptagen af sina blommor, hördes »William Lindbergs» gälla falsett på andra sidan udden; Ruth spratt upp ur sina drömmar, reste sig långsamt, tog barnet vid handen och gick ned emot bryggan och sjön.

Just som de kommo ned på bryggan, svängde ångaren om udden midt öfver fjärden; dess hvita rök steg upp i afrundade, duniga moln mot den högblå himmelen. Icke en fläkt rörde sig i luften; vattnet låg klart som en spegel, och i den dalande solens sneda strålar antog dess yta en vismuthfärgad ton, genom hvilken den annalkande båten skar upp en bred qvicksilverskimrande fåra.

Ruth fängslades så af det egendomligt sköna i detta färgspel, att hon knappast märkte, hur ångbåten närmade sig och lade till, förr än hon kände Vivan rycka i sin hand och hörde hennes utrop: »der, se der är pappa!»

Ja, der stod han bland den hvimlande skaran på fördäck, hviftande med sin ljusa entous-cas åt dottern och Ruth. Landgången kom ut, och det blef några ögonblicks rusning och trängsel: arbetslediga Stockholmsfäder, som vände ut till sina Rindö villor öfver

helgdagen, desslikes deras fruar i ljusa sommardräkter, convoyerade af tjänstflickor med massor af korgar och husgerädsbråte, grönsaksknippor, köttpåsar och öllådor.

Så kom Fritz Ritter ock i sin tur i land, kysste den lilla och fattade med en artig bugning Ruths smala hand. Men tätt efter honom följde i hack och häl en annan herre, i ett blondt spetsigt haxskägg, en elegant kostym med egendomlig, utländsk snitt.

Ruth hade till en början ej alls lagt märke till honom i den packade hopen af allsköns landstigande. Plötsligt, när hon vände på hufvudet, träffade dock hennes blick hans; hon kände ej genast igen honom, men der var något visst i detta enda flyktiga moment, då deras ögon möttes, som kom hvarje droppe blod i hennes kropp att rusa åt hufvudet, så att hon kände, hur hon blef glödande röd och hörde pulsarnes slag ringa som klockdön i sina öron.

Det var Karl Vrede.

(Forts.)

För hemmet.

Färdigsydda utsyrslar. Gång efter annan har till Iduns redaktion af medlemmar ur tidningens vidsträckt läsekrets uttalats den önskan, att vi måtte uppräta och i tidningen införa något förslag med prisuppgifter öfver hvad som åtgår eller behöves till en brudutstyrelse. Att kunna få någon för alla förhållanden gällande norm här vid lag är naturligtvis omöjligt. Vederbörandes ekonomiska ställning är här hufvudfaktorn.

Då man talar om brudutstyrelse, menar man i främsta rummet allt, som hörer till linneförädet. Vårt beslut att härutinnan lemna våra läsarinor en god ledning underlättades genom ett meddelande från innehafvaren af K. M. Lundbergs Bosättningsmagasin, att han just hade under utarbetning ej mindre än trenne olika priskuranter på färdigsydda utstyrslar, till omfång och pris lämpade efter vederbörande köparens olika förmögenhetsvillkor. Dessa priskuranter äro nu färdiga och finnas, såsom synes, i dagens nummer införda som annons. De äro synnerligen ändamålsenligt och väl uppställda och böra kunna tjena våra läsarinor till mycket god ledning. Alla möjliga närmare upplysningar lemnas derjemte med största beredvillighet skriftligen eller muntligen af K. M. Lundbergs Bosättningsmagasin. För öfrigt skulle bestämdt alla våra i Stockholm bosatta läsarinor och de från landsorten, som ämna sig till hufvudstaden, hafva ett särskildt nöje af att aflägga ett besök i denna välkända bosättningsaffär, antagligen den största i sitt slag i Sverige.

Belägen i Skandinaviska Kreditaktiebolagets hus nr 7 Storkyrkobrinken, hvars hela bottenvåning jemte underliggande källarvåning den upptager, är den synnerligt ändamålsenligt och väl inredd. Den stora försäljningslokalen, till hvilken från gatan leda två ingångar, är delad i två hufvudafdelningar. Den främsta, åt gatan belägna, utgör den egentliga minuthandelsafdelningen för linnevaror, trikåvaror o. d. Den andra stora afdelningen är belägen bakom den förra. Här finnes ett synnerligen rikhaltigt lager af gardiner, mattor och möbiltyger, filter och täcken samt ett väl sorteradt lager af dessa vackra engelska jernsängar, som nu äro så omtyckta. Från denna afdelning leder en trappa ned till källarvåningen. I olika afdelningar återfinnas man här stoppade möbler, lager af jernsängar, fjäder och dun, tagel och krollspint

m. m. samt slutligen afdelningen för försändelser till landsorten. Från denna afdelning utgå dagligen försändelser i hundratals, och att många af dem gå till Iduns läsarinor, har denna storartade affärs innehafvare varit nog uppriktig att tillstå för oss, ity att de från landsorten ingående ordena mycket ofta hänvisa till K. M. Lundbergs Bosättningsmagasins annonser i Idun. De olika afdelningarne äro förbundna med dels telefon, och hela etablissemnet upplyses af elektriskt ljus.

Affären grundlades år 1843 i Nyköping af hr Karl Magnus Lundberg, flyttades 1868 till Stockholm, der den redan sedan 1851 haft filial, samt öfvertogs 1873 vid faderns död af nuvarande innehafvaren hr Karl Ludvig Lundberg. Utom den här ofvan omnämnda bosättningsaffären har firman en mycket stor garnhandelsaffär Stora Nygatan 2. Dessutom hörer till affären åtskilliga verkstäder: för tillverkning af stiekade yllevästar, såsom gosskostymer, yllevästar, koftor, strumpor m. m., tapetserareverkstad samt nyanlagd fabrik för tillverkning af jernsängar m. m.

Vi hafva trots, att dessa meddelanden skulle vara af intresse för våra läsarinor, helst då de röra en affär, med hvilken de flesta af dem redan haft eller åtminstone förr eller senare torde få att skaffa. Att de varor, som der tillhandahållas, äro af prima kvalitet, hafva vi själfva haft tillfälle öfvertyga oss om, dels genom eget bruk, dels ock genom de bevis på fullständig belägenhet hos dem af tidningens läsarinor, som genom Iduns Utträtningsbyrå gjort inköp i K. M. Lundbergs Bosättningsmagasin.

Något om huskurer.

Under rubriken »huskurer» förekomma ofta i Idun rön och meddelanden, de flesta lemnade af Iduns läsarinor. Utan tvifvel finnes här ibland åtskilligt, som ej är utan sitt värde, men öfver hufvud taget torde dock vara skäl att iakttaga en viss försigtighet med dylika kurer. Ty, äfven om medlet i och för sig sjelft kan vara oskadligt och till och med i ett gifvet fall nyttigt, så är dermed ingalunda sagt, att så blir förhållandet i andra. Allmänheten ger nämligen ofta samma namn åt helt olika sjukdomar, t. ex. på grund af en viss likhet i sjukdomens yttre karaktär. Det är klart, att i dylika fall samma medel den ena gången kan medföra nytta, men en annan vara rent af skadligt.

Så länge emellertid dylika huskurer gälla obetydliga åkommor eller kanske mera falla inom kosmetikens område, bör risken ej kunna vara särdeles stor. Helt annat blir deremot förhållandet, när de tillrådas mot sjukdomar, som äro af en så allvarlig beskaffenhet, att en oriktig behandling kan kosta patienten lifvet. I sådana fall äro dylika »kurer» absolut att fördöma.

Vi hafva föranledts till dessa reflexioner genom en i förra numret af Frida N. N. meddelad »kur» mot kräfta, ett meddelande, mot hvilket vi anse oss böra inlägga en gensaga.

Kräftan är en af de svåraste sjukdomar, för hvilka människan är utsatt. På medicinens nuvarande ståndpunkt känna vi intet annat tillförlitligt medel deremot än ett operativt aflägsnande af svulsten. Genom en väl utförd operation hafva emellertid talrika kräftpatienter räddats, och den moderna kirurgin har härvid gjort underverk. Men för att operationen skall lyckas, fordras ej blott, att den är väl utförd; den måste också vara gjord i god tid, innan kräftan går för långt. Redan af denna orsak äro alla s. k. huskurer och qvacksalverier absolut fördömliga vid en så allvarlig sjukdom: patienten förlorar derigenom en dyrbar tid, och när han äntligen insett »kurens» overksamhet — då är det till äfventyrs för sent för kirurgen att ingripa. Och ännu aldrig har verklig kräfta botats med »honung, rågmjöl och grädde» (!) och kommer heller aldrig att göra det. Att genom användning af dessa oskyldiga medel någon »knöl» gått till baka, derpå i tvifvel vi visst icke, men i så fall har det ej varit kräfta, och försöket är vådligt, ty blott läkaren kan afgöra sjukdomens natur.

Ar kräftan åter stadd i sönderfall, i hvilket fall Frida N. N. föreskrifver »galmeja, vitriol och blyhvitt» (jemte morötter!), så är det ännu oriktigare att förspilla tiden med dylika medel, ty då är ett operativt aflägsnande af kräftsvulsten ännu mera trängande, och så mycket viktigare som härvid angränsande körtlar, som angripits eller kunna angripas, på samma gång måste aflägsnas.

Det sagda torde vara nog för att varna allmänheten för användandet af slika »huskurer» mot en sådan sjukdom som kräftan. Och i allmänhet taladt — må man gerna begagna dylika kurer i fall, der de åtminstone ej kunna göra någon skada, men akta sig för dem och allt qvacksalveri vid sjukdomar, der de kunna kosta en människa lifvet. D:r — d.

Läkareråd.

Elsa. Undersökning måste afgöra, om denna svaghet har någon annan, särskild orsak, eller om den står i samband med en allmän svaghet. Derpå beror naturligtvis också behandlingen, äfvensom utsigterna för sjukdomens häfvande. Utan undersökning kunna vi således ej yttra oss om er sjukdom.

Gulliver. Det förefaller oss osannolikt, att detta är örvax (som antagit flytande form), ty då skulle ni efter örats ordentliga rengöring höra normalt. Troligare är väl, att det är en varflytning, hvarför sannolikt något lidande i det inre af örat föreligger, hvilket antagande öckt styrkes deraf, att ni hör bättre efter luftinblåsning. Ni bör vända er till en öronläkare i och för ordentlig undersökning.

Nemo. 1). Se svar till Læticia nr 9. — Ja. 2) Att ni är »Jegerian», anse vi öfverflödigt; dock bör ni begagna ylletröja närmast kroppen. 3). Se svar till Ingeborg 2), i nr 19.

Impatiens. Sjukdomens orsak kan afgöras blott genom noggrann undersökning. Dock tro vi, att ni genom den använda behandlingen bör kunna bli återställd, om ni b'ott derjemte iakttar abstinens både i det ena och andra afseendet.

Alarik. Se svar till Finskan Kajsa i nr 5. **Selma.** Detta medel fås ej utan läkares recept och bör ej heller användas utan att läkare öfvervakar kuren.

Vilma. Förutsatt att det är verkliga »reformor», bör ni använda en salva af 1 del färdigt svafvel på 10 delar lanolin, ingriden grundligt två gånger dagligen. Ni måste ha förband kring halsen.

Emma F. Instoppa hvarje qväll och morgon i näsborren en bit bomull bestruken med följande salva: 1 del borsyra, 1 del sinkoxid, 10 delar vaselin.

B. a). Laga att ni i sommar kan undergå en brunns- och badkur vid lämplig badort. **b).** Begagna samma salva, som föreskrifvits för Ingeborg i nr 19.

Norsk. Utan undersökning är det oss omöjligt att säkert säga, hvad detta kan vara. Då ju ingen svulst eller knöl kännes, så behöfver ni nog ej oroa er för kräfta; mot ett sådant antagande tala ock edra öfriga symptom. Troligen är det en reumatisk muskelinflammation. Vänd er till läkare!

D:r — d

Svar.

Nr 69. M—a undrar, hvilket är vackrast att sätta omkring virkad tåcke, spets eller frans. För min del tycker jag mera om spets och lemnar här en beskrifning på en tvärspets, toffelvirkning.

Man lägger upp 24 maskor, vänder och virkar ett tätt hvarf, vänder och virkar 17 tåta m., så 3 luftm. och hoppar öfver 3, derpå 3 tåta, så 3 luftm., vänder, 3 tåta, 3 luftm. och hoppar öfver 3, fortsätter så, till man får 2 hål, sedan 13 tåta, vänder och virkar 10 tåta, 3 luftm. o. s. v. till man har 3 hål; sålunda fortsättes till man har 5 hål och är då spetsens bredd 35 maskor. Vid hvarje vänder virkas 1 luftm. Sedan fortsätter man och minskar lika mycket, som man förut ökat, tills man åter har 1 hål och 23 maskors bredd. Denna spets bör virkas mycket löst och tar sig då, ehuru enkel, mycket bra ut.

Helsingo-stinta. **Nr 70.** 1 skålp. valnötter knäppas, så att nöterna blifva i halv. 1 skålp. toppocker styckas och doppas hastigt i vatten samt lägges i förtent kastrull. Då sockret kokat en stund och väl smält, ihålles en desertsked ättika. Då sockret kokat till karamell (hvilket pröfvas genom att hålla några droppar i ett glas kallt vatten), läggas några nötter i sänder samt upptagas med gaffel och läggas på en oljad marmorskifva. Vill man hafva

det ännu bättre, lägges en bit vanilj att koka med sockret. Om sockret ej vill klarna, utan ser ut som en tjock gröt, ihålles försigtigt mera vatten.

Att kandra apelsinklyftor tillgår på samma sätt, men till alla dessa måste göras små veckade papperslådor.

V. S-n.
Nr 73. Då jag skulle uppsätta svaren på dessa frågor, uppstod den tanken allra först: »Männe icke »Fader» står under »toffeln», eftersom han tyckes hysa fruktan för att framhålla sin faderliga makt och myndighet?»

Först skulle jag vilja sätta som svar under alla tre frågorna: »Jo», med följande tillägg vid hvarje:

1) Ett barn bör agas af de personer, under hvilka uppsigt det står: fader och moder i familjen, läraren i skolan o. s. v., med ett ord af den eller de personer, som af Gud och samhället blifvit förordnade att vara uppföstrare;

2) Skulle endast en tuktomästare få förekomma, skulle barnet få en skref uppfattning af rätt och orätt, alldenstund det endast skulle känna sig brottsligt för sin felaktiga handling inför viss person. Jag vill då säga, att det kan blifva mer än bortskämdt, för att ej begagna starkare uttryck;

3) Att fadern skall komma först i andra rummet vid tuktsens utförande, låter underligt. Fader och moder hafva ju på grund af sin ställning samma rättighet och böra i hvar sin mån vid behof tukta de ingripa. (Äkten-skapliga tvister kunna visserligen åstadkomma stridiga åsikter mellan makar rörande tukten, men sådant får ej bilda regel utan höra till undantagen.) Tjenarinnan åter bör uppträda endast som varnande och förmanande samt hänskjuta agan till vederbörande. Härvid är att märka, att man bör verkställa en uttalad hotelse lika konsekvent, som man håller ett gifvet löfte.

Skulle så fordras, är jag villig ytterligare utveckla mina åsikter och slutar med frågan: »Är »Fader» verkligen en fader?»

»Abba».

— Med ytterlig förvåning läste undertecknad, att en fader på fullt allvar framställer en förfrågan, om icke ett barn under moderns frånvaro bör agas af fadern eller husets tjejarinnor. Först och främst är det, minst sagt, besynnerligt, att en fader, i fråga om barnuppföstran, ställer sig au niveau med husets tjänare; för det andra är det väl just fadern, som bör agas barnet, enär ett sådant bestraffningssätt illa lämpar sig för qvinnans vekare natur.

Klokast är säkerligen, att vid ett barns uppföstran låta agas förekomma så litet som möjligt. Skulle dock barnet under föräldrarnes frånvaro begå ett så stort fel, att det för-tjenar handgriplig bestraffning derför, låt det då få detta straff vid föräldrarnes återkomst. Den aga, som det då får, gör långt bättre verkan, än den, som barnet skulle erhållit medan den straffande kanske själf stod under vredens inflytande. Huru kan en fader vilja förlita sig på, att hans tjänare hafva nog omdöme, för att rättvist bestrafva hans barn; hvad en orättvis bestraffning beträffar, är den långt skadligare för karaktären än inga bestraffningar alls. Dessutom bör en fader betänka, huru barnet förderfas äfven till sin kropp, om det utsättes för en oförståndigaga; ett barns ömtåliga lemmar äro ej konstrue-rade för handgripliga bestraffningar, allra minst då dessa utdelas utan allt omdöme om faren dervid.

Vädja till barnets ambition, tala med det lugnt och allvarligt, försök hvad goda ord förmå, och om ni dock, hvilket ej är troligt, behöfver aga det, så gör detta själf och då alltid med lugn besinning; låt blott aldrig en tjänare bära hand på ert barn, ni skulle bit-tert ångra det. Framför allt betänk, att myc-ken stränghet gör hjertat hårdt, då deremot mycken kärlek gör det mottagligt för alla goda intryck.

Sten.

Nr 82. Om ni icke för mycket håller på er ställning som »bildad flicka», anses det troligt att äktenskapet skall blifva lyckligt.

Abba.

Breflåda.

Sten. Vi ha rikeligen välsignats med vår-poesi under den gångna veckan, som tyckes ha varit synnerligen lifgifvande för våra läs-arinnors fantasi. Vi kunna ej använda allt, naturligtvis; »Björken» skola vi söka bereda plats.

Greta G. G. Eder uppsats bekommen, och hade vi ämnat använda den i serien »Från våra badorter», om ni ej har något deremot.

Fluga. Vi ha fått mer än rimligt af den sorten. Ni förstår själf att då måste strängt gallras.

Thea. Får hvila till lämpligare tid.
E. H. Kommer.
Hoi. Vi anse lämpligast att ej vidare rifva i saken. Vårt eget omdöme om artikeln står fast och delas helt visst af de flesta; vi ville dock ej undertrycka en kritik, i synnerhet då den ju var talangfullt skriven.

S-c. För alltid behöfver ju ej poesien som täflingsämne ha förvisats från våra spalter, derför att den vid en täfling uteslöts. Det har emellertid visat sig vid föregående försök, att de poetiska skrifterna lidit af en synner-ligen jemn svaghet. Men det blir möjligen bättre framdeles.

Hvad edra nu insända poem angår, skola vi kanske använda det ena.

Red.

Innehållsförteckning:

Agnes Hedenström. (Med porträtt). — Just denna samma bilden, efter Alfred Meiss-ner af *Annie Berg*. — Svärnor; af *Ave*. — Qvinnogymnastik; en serie uppsatser efter »Vort Hjem». IV. — Får — får inte; af *E-th*. — Väljen själfva! — Damer som turister. — Ammen själfva edra barn; ett ord till Svenska mödrar af *C. Th. . . . n*. — Teater och musik. — Ett stordadsbarn; berättelse för Idun af *Johan Nordling*. V. Långväga gäster. (forts.) — För hemmet. — Något om huskurer. — Läkareråd. — Svar. — Breflåda.

Annonsor.

Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

PLATSSÖKANDE.

Å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, Stockholm, finnas anmälda qvin-liga arbetssökande, såsom: svenska och utländska lärarinnor för hem och skolor, kontors- och skrifbiträden, hus-föreständarinnor, sällskap och biträden i hem, föreläserskor, gymnaster, sjuk-sköterskor m. fl. [196]

Plats som lärarinna önskas af en flicka, pligtr. o. med god undervisn-vana i vanl. skolämnen, språk, musik o. finare handarbeten. Vackra betyg. Svar t. »Juni 89», Iduns byrå. [224]

För sommaren!

En i stad anställd lärarinna önskar tillbringa sommaren i familj för att, mot resa och vivre fritt, undervisa i språk, musik eller andra ämnen. Svar till Fru O. Magnusson, 33 Nygatan, Kalmar. [213]

Lärarinna,

ledig vid innev. termins slut, under-visningsvan och med utmärkta betyg söker anställning till 1 sept. Svar till »C. 25», Iduns byrå. [212]

Begagna tillfället!

En ung lärarinna med vana underv. i målning, teckning och träsnideri önsk. und. sommaren fri vistelse i familj å landet el. badort, mot underv. i nämnda ämnen. Snart svar till »A. W.», Iduns redaktion. [221]

Ett ungt fruntimmer, som vistats ett år i Schweiz och Paris, önskar såsom sällskap och tolk medfölja en familj, som ämnar under sommaren besöka Frankrike. Svar till H. E. M., Jön-köping, poste restante. [219]

Lärarinna,

som genomgått Wallinska skolan, önskar plats för att undervisa minderåriga i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbeten. Svar till »L.» Jönköping, poste restante. [217]

En bildad, anspråklös flicka af blidt sinnelag, med vacker handstil, kunskap i bokföring samt lust och vana vid husliga sysslor önskar plats i bil-dadt hem som sällskap, lektris, skrif-biträde, gå till handa eller dylikt. Rätt god sångröst samt någon språkkunskap eges. Skulle gerna önska medfölja till utlandet. Goda referencer. Bedes om svar märkt »Bon courage», Sandsjö. [215]

En ung flicka,

som genomgått 8-klassigt elementar-läroverk och derifrån har goda betyg, önskar plats i bättre familj för att un-dervisa minderåriga barn i vanliga skol-ämnen, språk och handarbeten. Musik-undervisning lemnas åt nybörjare. Löne-pretentioner 100 kr. Svar till »19 år», Norrköping p. r. [209]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius

Lilla Vattugatan 21. 9—10 och 2—3. Företrädesvis mag- och hudsjukdomar. [158]

Doktor Carl Flensburg

14 Lilla Vattugatan 14. Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11. Behandlar företrädesvis Barnsjuk-domar. [34]

Med. D:r ERNST SALÉN,

Ögonläkare.

Bostad: Stora Vattugatan 2. Mottagning: helgfria dagar kl. 1/2 10—1/2 12 f. m.

Tandläkaren Constance Elbe,

Humlegårdsgatan 8, 2 tr.

Rådfrågingstid 1—2. [120]

Marstrands Hafskuranstalt.

— 8 Juni—slutet af September. — Stortadt societetshus, propra, rym-liga bassiner och varmbadhus. Goda bostäder, deribland nya sådana med tal-rika rum, som uthyras pr dag, och restaurationer.

Varmbad, Duscher, och Nauheimbad, Massage, Brunnsdrickning, Sjukgymnastik, Elektricitet, Bergspromenader.

Läkare: Badintendenten Doktor H. Sörman med biträdande läkare. Mas-sagebehandling — äfven för underlifslidande — meddelas af och sjukgymna-stiken förestås af Doktor Uno Helleday. Medicinska förfrågningar besvaras af badintendenten. Beställningar af rum m. m. ombesörjas af kamreraren E. Silfversvan.

Badhus-Styrelsen.

(Nord. A.-B. Göt. 1604 x 1) [218]

Pianolektioner
önskar en ung flicka gifva i en familj på landet, mot fritt vivre.

Upplysningar lemnar benäget herr Richard Andersson, Brunnsgatan 28, Stockholm. [220]

En lärare i hr Richard Andersson Musikskola önskar, mot fritt vivre, musik-kondition för sommaren. När-mare meddelar benäget hr Richard Anderson, Brunnsg. 28, 2 tr. Stockholm. [222]

Resa till Nordkap.

Under Juli månad önskar ett ungt fruntimmer godt och treffligt resällskap till Nordkap.

Svar till O. T. torde inlemnas till »Iduns» Redaktion, Klarabergsgatan 54. [214]

Husmödrar!

Försöken Th. Winborg & C:s i Stockholm tillverkningar af

Concentrerad

Ättika

på flaskor för ut-spädning.

Senap,

blandad efter engelsk och fransysk smak, flere sorter.

Beefsteaksauce.

Soja,

flere gånger pris-belönade och fullt jemförliga med de

bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [95]

Ungdomsnumret

af

Skandinav. Modetidning

är nu alldeles utgången och kan ej vidare erhållas. Deremot åter-står ännu ett mindre antal ex. af det rikhaltiga

Brudutstyrselnumret,

som kan erhållas mot insändande af 50 öre i frimärken. Red.

1888

års årgång af

IDUN

fr. o. m. n:r 11 t. o. m. n:r 52

eller mer än tre kvartal (Obs! I n:r 11 börjar den längre följetongen, hvadan intet af den samma går bort.)

säljes oinb. för 1 kr. 50 öre, med lösa permar för 2 kr. 50 öre samt kan användas som en

synnerligen lämplig present

vänner och väninnor emellan. Efter till Redaktionen af Idun ingången requisition sändes årgången mot efterkraf med tillagdt porto.

1888

Största lager af
Mode- & Garneringsartiklar
till Klädningar och Kappor.
Sybehör & Foderväfnader,
Knappar & band.

Brinkelbergsgator 7
St. Nygatan 37
Stockholm.

J. F. HOLTZ

Till utstyrselar:
Broderade Remsor
af bästa qualitéer,
Madeira-broderier,
Madapolam-broderier.

OBS.! Profver sändas på begäran till landsorten franco.

[152]

Färdigsydda Utstyrslar

från

K. M. Lundbergs Bosättningsmagasin

7 Storkyrkobrinken **STOCKHOLM** Storkyrkobrinken 7

Priskurant nr 2.

Damunderkläder.

12 st.	Daglinnen	af fransk Madapolam	... à 4.50	54.—
2 »	d:o	» » »	... » 6.25	75.—
6 »	d:o	» » »	... » 9.50	57.—
6 »	Nattlinnen	» » »	... » 6.50	39.—
6 »	d:o	» engelsk Twills	..... » 9.75	58.50
6 »	Nattröjor	» striped Medium	..... » 5.25	31.50
12 »	Underlif	» fransk Madapolam	... » 3.25	39.—
12 par	Kalsonger	» engelsk »	... » 3.75	45.—
6 »	d:o	» » Twills	..... » 5.25	31.50
6 »	d:o	» » »	..... » 6.75	40.50
6 st.	Underkjolar	» Plysch-piqué	..... » 6.50	39.—
3 »	d:o	» Flanell	..... » 7.50	22.50
3 »	Promenadjolar	» fransk Madapolam	... » 12.—	36.—
1 »	d:o	» Victoria Lawn, elegant	..... »	19.—
3 »	Peignoirer	» 1:ma Hollands	..... » 7.—	21.—
2 »	d:o	» cremfärgad Satin, eleg.	..... » 14.—	28.—
6 »	Bäddförkläden	» linne	..... » 3.50	21.—
6 »	d:o	» 1:ma domestik	..... » 2.50	15.—
1 »	Badkappa	» Terry Cloth	..... »	15.50
12 par	Strumpor	» ylle	..... » 1.75	21.—
6 »	d:o	» »	..... » 2.15	12.90
6 »	d:o	» » randiga	..... » 2.75	16.50
6 »	d:o	» bomull	..... » 1.25	7.50
6 »	d:o	» » randiga	..... » 1.50	9.—
3 duss.	Näsdukar	» linne	..... » 6.50	19.50
1 »	d:o	» »	..... »	9.—
1 »	d:o	» kammarkduk	..... »	12.—

Lakan och Örngott.

(Priserna utan spetsar och broderier.)

24 par	Lakan,	150 cm. breda	af linne, 5 m. i par.	à 11.—	264.—
12 »	d:o	» »	» » »	» 13.50	162.—
4 »	d:o	165 cm.	» » 5.4 m.	» 21.25	85.—
18 »	d:o	135 cm. breda	af bomull till tienstfolk,		
		4.8 meter i paret	..... »	4.60	82.80
36 st	Örngott,	af linne	..... »	3.10	111.60
36 »	d:o	» »	..... »	1.80	64.80
18 »	d:o	» bomull till tienstfolk	..... »	1.35	24.30

Handdukar.

2 duss.	Damasthanddukar	..... à 19.50	39.—
3 »	» » tjocka	..... » 12.50	37.50

Transport 1,666.40

Transport 1,666.40

1 duss.	Bad-handdukar	..... à	18.—
4 st.	Parad- »	..... » 2.50	10.—
1½ duss.	Toalett- »	..... » 12.—	18.—
4 »	Dräll- »	..... » 8.—	32.—
2 »	Köks- » grofva	..... » 5.50	11.—
3 »	» » kyprade	..... » 7.50	22.50
3 »	Glas- »	..... » 7.25	21.75
2 »	Porslins- »	..... » 8.50	17.—
2 »	Knif- »	..... » 3.50	7.—
2 »	Lamp- »	..... » 3.50	7.—
2 »	Dam- » linne	..... » 5.—	10.—
2 »	» » bomull	..... » 3.75	7.50
1½ »	Pann- »	..... » 4.—	6.—
1 »	Skur- »	..... »	4.—
1 »	Kommod- »	..... »	6.50
2 st.	Strykfiltar af ylle	..... » 9.—	18.—
2 »	Strykdukar af linne	..... » 1.38	2.76
2 »	» » bomull	..... » 0.75	1.50
3 »	Mangeldukar	..... » 4.—	12.—
2 »	Korgdukar	..... » 1.50	3.—
6 »	Linnepåsar	..... » 1.—	6.—

Duktyger.

1 st.	Damast-duk, 200/340 cm.	..... à	28.25
2 »	» 135/135 »	..... » 7.50	15.—
1 »	» 180/420 »	..... »	24.—
1½ duss.	Damast-serveter, 60/60 »	..... » 14.50	21.75
1 st.	Damast-duk, 180/300 »	..... »	16.50
2 »	» 180/240 »	..... » 14.—	28.—
4 »	» 180/180 »	..... » 10.—	40.—
3 duss.	Damast-serveter 60/60 »	..... » 14.50	43.50
4 st.	» smörgåsdukar 135/135 cm.	..... » 5.25	21.—
2 duss.	» frukostserveter 55/55 »	..... » 10.—	20.—
3 st.	Damastdräll-dukar, 180/240 cm.	..... » 10.—	30.—
2 duss.	» serveter 65/65 »	..... » 11.35	22.70
4 st.	» dukar 180/180 »	..... » 7.50	30.—
1½ duss.	» serveter 65/65 »	..... » 11.35	17.—
4 st.	» smörgåsdukar 120/120 cm.	..... » 4.25	17.—
2 duss.	» frukostserveter 52/52 »	..... » 8.85	17.70
1 st.	Kaffeduk, med 6 serveter, kulört bård	..... »	11.50
2 duss.	Teserveter	..... » 5.50	11.—
1 »	Dessertserveter, runda	..... »	2.50

Kronor 2,325.31

Färdigsydd Utstyrslar

från

K. M. Lundbergs Bosättningsmagasin

7 Storkyrkobrinken STOCKHOLM Storkyrkobrinken 7

Priskurant nr 3.

Damunderkläder.

12 st.	Daglinnen	af 1:ma Hollands	..... à	4.50	54.—
6 »	d:o	» fransk Madapolam	... »	4.50	27.—
6 »	d:o	» engelsk	»	7.50	45.—
6 »	Nattlinnen	» 1:ma Hollands	..... »	4.50	27.—
6 »	d:o	» fransk Madapolam	... »	6.50	39.—
6 »	Nattröjor	» striped Medium	..... »	4.50	27.—
6 »	Underlif	» 1:ma Hollands	..... »	2.50	15.—
12 par	Kalsonger	» engelsk Madapolam	... »	3.75	45.—
6 »	d:o	» Twills	..... »	4.50	27.—
6 st.	Underkjolar	» Plysch-piqué	..... »	4.—	24.—
3 »	d:o	» Flanell	..... »	6.75	20.25
3 »	Promenadjolar	» engelsk Madapolam	... »	12.—	36.—
3 »	Peignoirer	» 1:ma Hollands	..... »	6.25	18.75
6 »	Bäddförkläden	» Domestik	..... »	2.50	15.—
12 par	Strumpor	» ylle	..... »	1.75	21.—
6 »	d:o	» bomull	..... »	1.—	6.—
6 »	d:o	» »	..... »	1.25	7.50
2 duss.	Näsdukar	» linne	..... »	6.—	12.—
1 »	d:o	» kammarduk	..... »	7.50	

Lakan och Örngott.

(Priserna utan spetsar och broderier.)

24 par	Lakan, 150 cm. breda af bomull, 4.8 m. i paret	..... à	5.10	122.40
2 »	d:o 165 cm. breda af linne till brudlakan, 5.35 meter i paret	..... »	18.50	37.—
12 »	d:o 141 cm. breda af bomull till tjänstfolk, 4.8 meter i paret	..... »	4.25	51.—
24 st.	Örngott, stora, af linne	..... »	2.50	60.—
24 »	d:o mindre, »	..... »	1.55	37.20
6 »	d:o » bomull till tjänstfolk	..... »	1.35	8.10

Transport 789.70

Handdukar.

Transport 789.70

2 duss.	Damasthanddukar	..... à	12.30	24.60
3 »	Dräll- »	..... »	7.80	23.40
1/2 »	Bad- »	..... »	18.—	9.—
2 st.	Parad- »	..... »		4.—
1 duss.	Köks- » grofva	..... »		5.50
2 »	» » kyprade	..... »	7.—	14.—
2 »	Glas- »	..... »	7.25	14.50
1 »	Porslins- »	..... »		8.50
1 »	Knif- »	..... »		3.25
1 »	Lamp- »	..... »		3.25
2 »	Dam- »	..... »	3.35	6.70
1 »	Pann- »	..... »		3.25
1 »	Skur- »	..... »		4.—
1 st.	Strykfilt af ylle	..... »		9.—
2 »	Strykdukar af linne	..... »	1.38	2.76
2 »	» » bomull	..... »	0.75	1.50
3 »	Mangeldukar	..... »	2.25	6.75
4 »	Linnepåsar	..... »	1.—	4.—

Duktyger.

1 st.	Jaquard-duk, 180/420 cm.	..... à		16.50
1 1/2 duss.	» serveter, 60/60 »	..... »	11.75	17.63
1 st.	» duk, 180/300 »	..... »		13.50
2 »	» » 180/240 »	..... »	11.—	22.—
3 »	» » 180/180 »	..... »	8.50	25.50
3 duss.	» serveter 60/60 »	..... »	12.—	36.—
2 st.	» frukostdukar 160/170 cm.	..... »	6.75	13.50
2 »	» smörgåsdurkar 135/135 »	..... »	4.50	9.—
2 duss.	» frukostserveter 50/50 »	..... »	5.50	11.—
2 st.	Dräll-dukar, 180/180 cm.	..... »	7.—	14.—
3 »	» » 165/165 »	..... »	5.50	16.50
3 duss.	Dräll-serveter, 60/60 »	..... »	8.50	25.50
2 »	Teserveter med frans	..... »	3.50	7.—
1 st.	Kaffeduk med 6 serveter	..... »		7.—

Kronor 1,172.29

Sängar och sängkläder, enligt särskild priskurant.

Filtar och stickade Täcken.

Duktyger, Hvita bomulls- och linneväfnader, Knypplade Spetsar, Broderier och Trimmings.

Trikvävaror, enligt särskild priskurant.

Mattor, Möbiltyger, Borddukar och Gardiner.

Stoppade Möbler.

Gardinuppsättning och Mattpåläggning ombesörjas.

Låga bestämda priser.

Hela lagret af Mattor, Möbiltyger, Cretonne, Bolstervar och Täcktyger är undersökt af handelskemister härstädes, hvaröfver intyg förevisas och hvaraf bland annat den fördelen åtnjutes, att äfven vid de minsta inköp man utan vidare kostnad kan vara förvissad om, att varan är arsenikfri.

K. M. Lundberg,

7 Storkyrkobrinken STOCKHOLM Storkyrkobrinken 7.

LEVERIN & C:o

61 Drottninggatan 61
3 tr. upp

få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

FOTOGRAFI-ATELIER

All slags
Fotografering
utföres omsorgsfullt
enligt nutidens fordringar.

Med största högaktning

LEVERIN & C:o

[27]

ENGELSKA och SACHSISKA HEL- och HALFYLLE-

**D. C. WENNERSTRÖMS
Manufaktur-Magasiner
STOCKHOLM**

45 Drottninggatan 45   80 Drottninggatan 80
hörn af Klarabergsgatan.   hörn af Appelbergsgatan.

Ständigt lager af
Svarta äkta Lyoner-Sidentyger och
äkta Schalar.

[162]

PARAPLYER och PARASOLLER.

Billiga lektioner lemnas af undertecknad i franska, tyska och engelska språkens så väl talande som skrivande samt åt nybörjare äfven i latin. Referenser i Wallinska skolan.
Jetta Westerlind,
Floragatan 10, 3 tr.

[116]

Ramlösa Plantskola.

Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slag plantskoleartiklar är nu utkommen och tillsändes franko. Helsingborg i september 1888.

[522]

N. P. Jensen.

Chokolad, sockrad och osockrad, hvaribland Hushålls-Chokolad o. Consum-Chokolad m. fl.; Cacao Columbia, närande, lättmält, fin i smaken, öfverträffar alla utländska sorter. Säljas hos alla specereri- och delikatesshandlande samt i parti hos

[128]

J. R. Nordling, Lilla Nygatan 23.

Cibils verldsberömda, prisbelönta rekommenderas till husmödrar, för tillredning på få minuter af en utmärkt och välsmakande buljong. Bruksanvisning å hvarje burk. Finnes hos alla specererihandlande. [210]

Landsortsboar

kunna få hvarjeh. uppdrag utförda genom undert. Se annonsen i n:r 14 af Idun. Postadr.: Engelbrektsg. 31 A. Telegrafadr.: Ströms, Stockholm.

[170]

Maria Ström, född Klockhoff.

På *Oscar L. Lamms* förlag i bokhandeln utkommit, häftad å 1 kr. 75 öre, inb. å 2 kr. 75 öre: [223]

Den unga kvinnan,
hennes väsen o. verkningsskrets af *Caroline Milde.*
En uppfostrings-skrift af bästa slag. Rekommenderas varmt till alla unga kvinnor. Boken kan anlitas som rådgifvare i nästan alla lifvets förhållanden. (W. A.)

**GUSTAF HOLMBLOM
KAPP-FABRIK
38 Vesterlånggatan 38**

Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp. [207]

Engelska Magasinet

38 Regeringsgatan 38, 1 tr. upp. Strumpor, tricotunderkläder för Damer, Herrar och Barn, randig och enfärgad Serge, Cheviot till gosskläder, Flaneller, Velveteen, Barnskor, Corsetter samt Engelska Reformlif, Tricotkostymer och Kavajer för mindre gossar. Pears Soap m. m.

Utmärkta Teér.
OBS. Endast Engelska varor af bästa kvalitet. [70]

Alla fördelar framför andra sorter!

Allmänt erkänt bästa

Snörlif "La Gracieuse",

såväl i höga som låga former, finnes endast att erhålla hos

Henrik Labatt,

Kongl. Hofleverantör,

27 Drottninggatan 27

Stockholm.

Obs. Tillsändes, om lifvidden uppgifves i centimeter eller decimaltalm. [71]

SUCHARD.

17 Guld- och Silfvermedaljer. **Suchard's Chocolat.**

Fabriksmärke.

Erkänd utmärkt kvalitet. Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Capsules, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Suchard's Cacaopulver,
Cacao Soluble, ett rent lösligt pulver i bleckburkar på $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ och $\frac{1}{8}$ kilo, är drygt, välsmakande och närande. Af Suchard's Cacaopulver får man 100 koppar på $\frac{1}{2}$ kilo. [21]

SUCHARD.

FAHLCRANTZ & COS förlag:
I hvarje välordnad bokhandel mottages subskription å

L. DILLINGS
samlade skisser och berättelser

HVARDAGSLIFVET
öfvers. af Ernst Lundquist.

Godtköpsupplaga.
Utgifves fullständigt i

15 elfva häften å 50 öre,
hvarje häfte om 96 lätttryckta sidor.
Med sista häftet följer förf:s porträtt och lefnadssteckning.

Efter subskriptionstidens slut
höjes priset med 50 proc.
Återförsäljare behagade vända sig till närmaste bokhandel.

FAHLCRANTZ & COS förlag.

40 Drottninggatan 40

Utställning af

Svenska Stickmaskiner

På dessa i Sverige o. utlandet patenterade o. prisbelönta Stickmaskiner kan man efter 2 å 3 veckors öfning tillverka nästan allt hvad af ylle eller bomull behöfves i hemmet.

[99]

Se vidare annonsen i Idun den 1 och 8 februari d. å

Klädnings-tyger

Profver kostnadsfritt. Requisitioner fraktfritt. Obs.! Ett album modeplanscher medföljer.

Fr. Marcus,
Kongl. Hofleverantör
Stockholm.

[177]

Ett större parti kulörta och svarta

DAMSTRUMPOR

hellylle, lämpliga för våren, å kronor 1,35 pr par i

K. M. LUNDBERGS Bosättningsmagasin
N:r 7 Storkyrkobrinken N:r 7
STOCKHOLM. [86]

Sturegatan n:r 8. **Lacave y Ca, Cadiz. Äkta Spanska Viner i Stockholm.** Kungsgatan n:r 7. Telefon: 84 30. Telefon: 54 50. Telefon: 57 70.